

Postopanje a) hočem imenovati merodajno (normalno). Akoravno se moramo na prostost učencev pri reševanju nalog kolikor mogoče ozirati, da ne kalimo njih samostojnosti, vendar je učiteljeva naloga, da je njegovo postopanje določeno, normalno, kajti drugače preide pouk na nekaj nedoločnega in učence ne ve nikoli, kedaj je dovršil svojo nalogo, in učitelj sam?

Važno je tudi vprašanje, kakšna morajo biti nazorila, da zadosťujemo drugi točki za psihologičen pouk iz računstva. Za prvo šolsko leto jemljemo 1) znane premakljive reči, katere so učencem znane, kakor: kamenčke, palčice, itd., 2. računilo, na katerem so računiki (n. pr. koleščeki ali kroglice) že primerno vrejeni; 3) poslužujemo se pismenih nazoril, kakor črt, križčekov itd., z njih sestavljamo za učence tudi naloge n. pr. $|-| = ||$; in 4) poslužujemo se reči, katere so učencem znane, vendar pa niso v šoli (n. pr. koliko je 1 drevo in 1 drevo?), da presojamo čutno znanje na notranje. **L. Lavtar.**

(Dalje prih.)

Opravila v šolski drevesnici meseca vel. srpana.

Vsa drevesca, pri kojih se spomladanska cepitev ni prijela, smo večinoma že okulovali. Čas imamo sicer še ves ta mesec, ali vendar je dobro, ako delo prej zvršimo. Vsako okulovanje se nam bode težko sponeslo, zato je dobro, da prej okulujemo, ker vsa neprijeta drevesca lahko še enkrat okulujemo.

Kar smo pocepili pretečeni mesec, pogledjmo, ali so peclji že odpadli. Kjer se peclji še drže, poskusimo rahlo s prstom, ali bode peceelj odpadel, ali se močno drži. Pri drevescih, pri kojih so peclji sami odpadli ali pa nam odpadejo, ako se jih rahlo dotaknemo, se nam je okulovanje dobro sponeslo. Kjer se pa peclji še po preteku 14 dni dobro drže, je znamenje, da so se prisušili, torej je treba še jedenkrat cepiti z očesom. Pri onih pa, pri kojih se nam je pa okulovanje prijelo, bomo počakali še 14 dni, a potem bomo povez odvozlali in odvezali a ne prerezali.

V drugi muzgi t. j. ta in prihodnji mesec nam navadno cepljenci bolj zrastejo, kot v prvi muzgi. V začetku mal. srpana zaostane rast, a v drugi polovici nam zopet bujno požene.

Ta mesec moramo posebno paziti, da odščipamo vse stranske poganjke, da dobimo dolgo glavno mladiko. Kjer bi pa drevesca le prebujno rastla, pa pustimo nekaj stranskih poganjkov nepriščipnenih, da se nam glavna mladika ne začne kriviti. Na vsak način pazimo, da dobimo ravna drevesca brez vseh kolov. Drevesnica, v koji so drevesca privezana, ne napravi dobrega utisa na mimo idoče.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da sem zadnje dni videl šolski vrt, v kojem so eno-, dvo- in triletna drevesca skorej jednako velika. Dotični g. tovariš je vsako leto drevesca presadil, ker se mu jih je malo ob cepitvi prijelo, kar pa je zelo napačno. Cepljena drevesca rastejo vseh 5 let na istem mestu, ako so tudi bolj redka. Podsajati ali presajati v drevesnici nikakor ne smemo.

A. Likozar.

Avstrijsko šolstvo v l. 1890. s posebnim ozirom na Kranjsko.

(Dalje.)

Zenska ročna dela so po državnem šolskem zakonu in po šolskem in učnem redu predmet pouku na ljudskih šolah. Okrajna šolska oblastva imajo po nasvetu in zaslišanji krajnih šolskih oblastev ustanavljati lastne šole te stroke ali zá se ali pa združene z ljudsko šolo. Na samostojnih dekliških šolah morajo imeti ročna dela posebni oddelek.

Najboljše je razvit pouk v ročnih delih v Nižji Avstriji in Češki, najslabše v Koroški in v Šleziji; najmočneje je v zadnjem desetletji napredoval v Češki, najslabše v Koroški in Tirolski s Predarlško. Na Kranjskem se ročna dela poučujejo še precej marljivo. L. 1880. in 1890. je bil slabše kakor na Kranjskem razvit pouk v ročnih delih na Koroškem, v Moravski, Šleziji, Galiciji in Bukovini.

Od privatnih ljudskih šol je poučevalo ženska ročna dela 637 ali 74·4% in sicer: po mestih in trgih 432 ali 89·6%, po deželi 205 ali 54·8%. Na Kranjskem pa v občeh 13 ali 72·2%, po mestih in trgih 8 ali 72·7%, po deželi 5 ali 71·4%.

Pouk v ročnih delih je bil na privatnih ljudskih šolah relativno boljše razvit, kakor na javnih, ker so se ročna dela poučevala na 151 ali 47·0% javnih in na 13 ali na 72·2% privatnih in v občeh na 164 ali 48·2%, tedaj še ne prav na polovici ljudskih šol.

Pouk v drugem deželnem jeziku in pa v tujih jezikih, o kojem odločujejo deželna oblastva, je bil v zadnjem popisovanji na javnih ljudskih šolah sledeč:

Poljščina se je poučevala kot drugi deželni jezik na 1818 javnih ljudskih šolah, nemščina na 1584, rusinščina na 545, češčina na 398, laščina na 171, slovenščina na 105, rumunščina na 39, hrvaščina in srbščina na 12, nemščina in poljščina skupaj na 4, laščina in hrvaško-srbščina skupaj na 1.

Od 1818 šol, na kterih se je poljščina poučevala kot drugi deželni jezik, jih je bilo velika večina, namreč 1787 v Galiciji, 27 v Bukovini, 4 v Šleziji.